

Oude liften

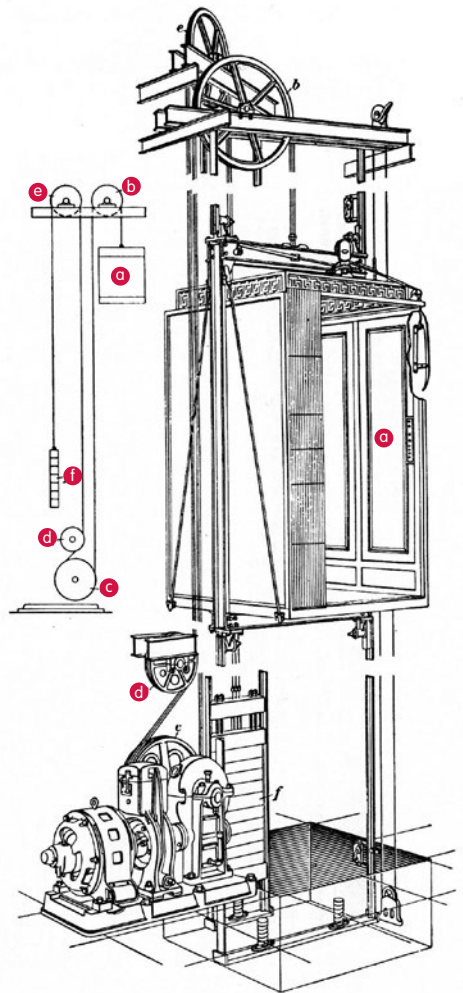
Erfgoed en veiligheid

stadswinkel
.brussels

advies over duurzaam wonen

In Brussel verschijnen de eerste liften op het einde van de XIXe eeuw in de grote hotels, de warenhuizen en in enkele appartementsgebouwen geïnspireerd door Parijs. Vanaf de jaren 1920, wanneer het wonen in appartementen een succes kent, begint het aantal liften in Brussel toe te nemen. Aan de zijde van bekende Amerikaanse, Duitse, Franse, Zwitserse en Italiaanse liftfabrikanten staan Belgische constructeurs aan de top, zoals de firma Jaspar die wereldwijd exporteert. Als getuigen van talloze uitvindingen en octrooien wat betreft hun technische aspecten, zijn de liften uit deze periode dikwijls ontworpen als kleine ambachtelijke meesterwerken. Het hekwerk in siersmeedwerk en de kunstig bewerkte houten kooi, voorzien van spiegels, dragen bij tot de stijl van de inkomhal en het trappenhuis.

Technisch schema van een lift naar F. Hymans, *Electric Elevator*, Elevator World, Inc., Mobile, Alabama, 2000 (eerste uitgave : 1931).

- a liftkooi
- b keerschijf van de kooi
- c tractieschijf
- d afleidwiel
- e keerschijf van het tegengewicht
- f tegengewicht

De wetgeving over de veiligheid van liften

Het koninklijk besluit van 9 maart 2003 betreffende de beveiliging van liften (en zijn addenda), gewijzigd door het koninklijk besluit van 10 december 2012, legt de eigenaars / beheerders van liften verschillende verplichtingen op: preventieve inspecties en onderhoud, samenstelling van een veiligheidsdossier, verplichte waarschuwingen en opschriften voor de gebruikers... Het schrijft ook de realisatie van een 'risicoanalyse' voor en de uitvoering van een 'modernisatieprogramma'.

De risicoanalyse: 'standaard'methode of 'op maat' ?

De liften van vóór 1 juli 1999 hebben een eerste risicoanalyse ondergaan (vóór 10 mei 2008 ten laatste) door een Externe Dienst voor Technische Controles (E.D.T.C.). Om de 15 jaar wordt een nieuwe risicoanalyse uitgevoerd om na te gaan of de lift nog steeds voldoet aan de van kracht zijnde veiligheidseisen. Door de risicoanalyse kan de aandacht op de verschillende risico's worden gevestigd: de meest ernstige die de stopzetting van het toestel en het onmiddellijk terug in orde maken ervan vereisen, en deze waarvoor een modernisatie noodzakelijk is.

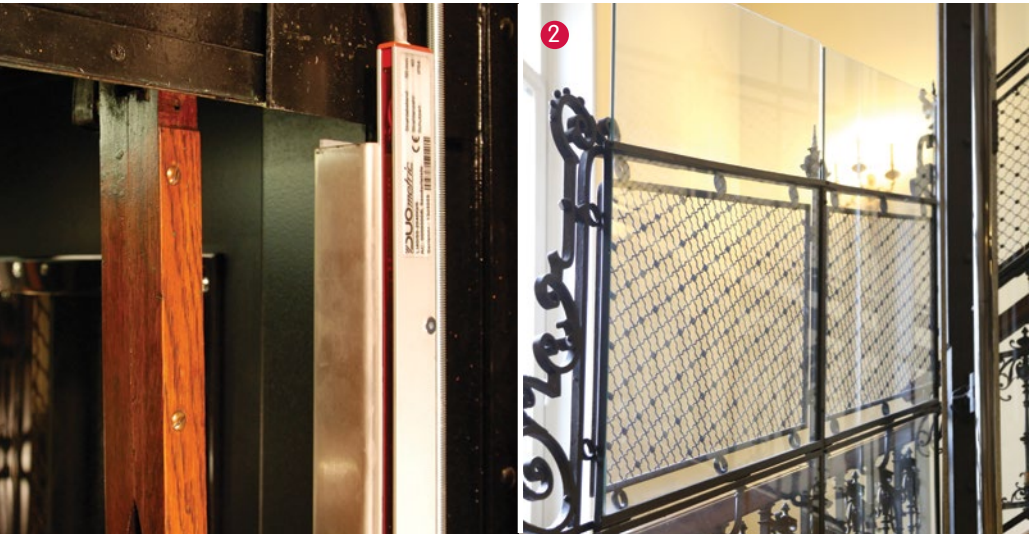
De vanginrichting: dit veiligheidssysteem, vanaf 1853 door Otis ontwikkeld, verhindert dat de liftkooi valt bij een kabelbreuk.

Bij de risicoanalyse zijn de E.D.C.T.'s verplicht zich te houden aan de voorschriften vermeld in het technisch document getiteld *Procedure voor de uitvoering van een risicoanalyse* die de bijlagen I en II van het koninklijk besluit aanvult. Er zijn twee verschillende schema's:

- de uitvoering van een 'standaard'risicoanalyse op basis van een 'check-list' die al de te controleren veiligheidsaspecten vermeldt en die voor elk punt een 'standaard' modernisatieoplossing voorziet. Deze methode wordt meestal op de liften van na 1958 toegepast.
- de uitvoering van een risicoanalyse 'op maat', waardoor meer bepaald met de historische en esthetische waarde van sommige liften (meestal van vóór 1958) rekening wordt gehouden. De risicoanalyse baseert zich dan op een risicoanalyse zoals de risicotabel of de 'Kinney-methode'.

Het is belangrijk om te benadrukken dat voor elk veiligheidsaspect kan worden gekozen voor de 'standaard'methode of voor de methode 'op maat'.

Voorbeelden van modernisatiewerken

Sedert de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 2003 werden verschillende historische liften aangepast aan de huidige veiligheidsnormen met aandacht voor het patrimonium, na een risicoanalyse 'op maat'.

1 Plaatsing van een elektronisch veiligheidsgordijn

Het hekwerk dat de kooi sluit beschermt de liftgebruikers onvoldoende omdat de eventuele doorgang van een voorwerp of ledemaat mogelijk is, wat ernstige verwondingen kan veroorzaken bij contact met de schachtwand wanneer de kooi in beweging is. De plaatsing van een elektronisch veiligheidsgordijn doet de liftkooi onmiddellijk stoppen bij onderbreking van de lichtstraal (Atelier Paul MARIEN).

2 Plaatsing van polycarbonaatplaten

De oorspronkelijke schacht is slechts gedeeltelijk afgesloten: de bordesdeuren en de leuningën in de trap zijn opengewerkt en van geringe hoogte. Het sluiten van deze wanden met polycarbonaatplaten voorkomt elk fysiek contact tussen een persoon en de bewegende delen van de lift (kooi, kabels, tegengewicht) (Atelier Paul MARIEN).

3 Installatie van een positieve vergrendeling van de bordesdeuren

De installatie van een positieve vergrendeling op de bordesdeuren met automatische onderbreking van de stroomkring verzekert dat de kooi pas in beweging komt wanneer de bordesdeur gesloten en vergrendeld is. Deze inrichting beschermt ook tegen het onverwacht opengaan van de bordesdeur bij afwezigheid van de liftkooi (Atelier Paul MARIEN).

4 Installatie van een nieuwe schakelkast

De installatie van een nieuwe gecombineerde schakelkast gecombineerd met een vervanging van het selectiesysteem, zorgt ervoor dat de kooivloer op exact gelijke hoogte met de verdiepingen wordt gebracht. Door het nieuwe bedieningssysteem worden ook mechanische schokken vermeden. De oude liftmachinerie die minder belast wordt, zal bijgevolg aanzienlijk langer meegaan (Atelier Paul MARIEN).

De termijnen voor de modernisatie

- Onmiddellijk in geval van ernstig risico!
- Ten laatste 31 december 2014 voor liften in bedrijf gesteld vanaf 1 april 1984
- Ten laatste 31 december 2016 voor liften in bedrijf gesteld tussen 1 januari 1958 en 31 maart 1984
- Ten laatste 31 december 2022 voor liften in bedrijf gesteld vóór 1 januari 1958

Wettelijke grondslag

- Koninklijk besluit van 9 maart 2003 betreffende de beveiliging van liften
- Koninklijke besluiten van 17 maart 2005, van 13 mei 2005 en van 10 december 2012, tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 maart 2003 betreffende de beveiliging van liften.
- Nota aan de erkende Externe Diensten voor Technische Controle voor de controle van hefwerktuigen (nota N/347C/A uitgegeven door de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg die de Procedure voor de uitvoering van de risicoanalyse van een lift verplicht maakt- versie 20 september 2005).

Voor meer info... neem contact op met de Stadswinkel

Kosteloos infoloket

Sint-Gorikshallen, Sint-Goriksplein 1 te 1000 Brussel
Van dinsdag tot vrijdag van 10 u tot 17 u
Zaterdag van 14 u tot 17 u

Infolijn 02/219 40 60

Van dinsdag tot vrijdag van 10 u tot 12 u en van 14 u tot 16 u

Uw vragen per e-mail

info@curbain.be

www.curbain.be

Publicaties

Facebook

Register van de
beroepen van het
patrimonium

Redactie: Jérôme BERTRAND & Céline CHERON
Fotoverantwoording: Stadswinkel – Jérôme BERTRAND

Met de steun van de Directie
Monumenten en Landschappen

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

stadswinkel
.brussels

advies over duurzaam wonen